

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Illustrem Et Magnificum Reipublicae Vratislaviensis
Praesidem Dn. Christianum ab Hoffmannswaldau in
Arnolds-Mühle Sacrae Caesareae Maiestatis Consiliarium
Castri Namslaviensis Directorem Praeter ...**

Mühlpfort, Heinrich

[Breslau], [ca. 1680]

VD17 VD17 23:281487U

[urn:nbn:de:bsz:31-132814](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132814)

65 A 1880 RH

[HOFMANN VON HOFMANNSWALDAU, CHN.] Deutsche Übersetzungen und Gedichte. Breslau, Fellgibel, 1679(—82), 9 Tle in 1 Bd. Mit doppelseit. Frontisp. zum „Getreuen Schäffer“ von J. Sandrart, emblemat. Frontisp. (Vase m. Rosenstrauch), 5 unsign. Kupfern, 2 Frontisp. (von Sandrart) u. Portr. Socrates', sowie Portr. H.'s von Sandrart u. gestoch. Epigramm auf H. von J. A. Portner (diese beiden zur Leichenrede). — Angebunden/[FÜRER VON HALEMENDORFF, CHPH.J. Vermischter Gedichte-Kranz, bey Muß- u. Neben-Stunden... von dem Pegnischen Blumengenossen Liliodor. Nürnberg, A. Knorz f. Gg. Scheurer, 1682. 4 Bl. 148 S. Mit doppelseit. Frontisp. von Joh. Meyer. — In e. Ldbd. d. spätern 18. Jh. m. Blindpress. u. Rv. (kl. Wurmlöch).

I: G. III, 269, 4. Faber d. F. 1281 (identisch mit Ausnahme des 1. Teils, der hier in e. andern Druck vorliegt: 20 Bl. 191 S. u. 5 Kupfer und 2 Frontisp., also ohne die Textvignetten z. Geotr. Schäfer des Guarini, vermutlich aus e. etwas späteren Ausg.); „First edition of this collection of H's principal works.“ Der 9. Teil ist die Rede von Lobenstein beim Begräbnis H.'s, eine wichtige Quelle für s. Leben.

II: Goed. III, 275, 29, 1. Faber d. F. 584. Erstausg. Enth. a. e. gereimte Übersetz. d. 4. Buchs der Aeneis: „Die unglückselige Dido“. — Altes Monogr. IDHDI a. d. Titel, dessen unt. Ecke angesetzt ist. Wenige Flecken. Unterstreichungen.

Adgaael af:

*Lyons Bisthums
f. G. gummel
Kammerherr
Ebersburg 1814.*

1111

ILLUSTREM ET MAGNIFICUM
REIPUBLICÆ VRATISLAVIENSIS
PRÆSIDEM

DN.

CHRISTIANUM

ab

Hoffmannswaldau

in Arnolds-Mühle

Sacræ Cæsareæ Majestatis
CONSILIARIUM

Cæsari Namslaviensis

DIRECTOREM

præter omnium vota

Die 18. April. Anno 1679.

perenni Civium desiderio

rebus humanis placidè exemptum,

Gloria & Meritis immortalem

ferali hoc Carminis officio

ad Conditorium comitabatur

HENRICUS Mühlpfort.

Agnæ Animæ exuvias, diffracta habita-
 cula carnis,
 Et quantum potuit Libitina infringere
 cæca

Sævities, Lacrimas inter planctusque Quiritum,
 Horrisonos gemitus, truncataque murmura Vulgi
 Efferimus; Mens alta suo contermina Cœlo
 Astra supergreditur, plaudens vidtricibus alis,
 Seque reposcenti jam libera sistit Olympo.
 Ereptus Pater est Patriæ; Nox ingruit atra
 Et circum Tenebræ Tempestatumque procellæ
 Involvunt trepidas spissâ caligine Mentis.
 Quid querat, aut fiteam? Tot in uno Funere condi
 Ingentes Animi dotes, & pondera Rerum.
 PRÆSES enim manibus Charitum limatus ad un-

guem,

Naturæ excellentis Apex, & Meta suprema
 Humani Ingenii, delapsus Ancile Deorum,
 Et conturbatæ Pignus venerabile Breslæ
 Divinos oculos claudit, Linguæque silenti
 Justitium indicit, toties quæ flectere Cives,
 Quæque Palatinas sacrati Cæsaris aures
 Mulcere, & fandi depromere melque rosasque,
 Sueta, tacet; quanta est, tumulatur Marmore, Suada,
 Quæ valida Herculeis Mentis vincere catenis.

Depo-

Deposita prægrande Poli, Vir rebus agendis
Cælo teste datus, quem mox de Matre cadentem
Pierides fovere sinu, Lauroque comanti
Incinxere Caput, qui Cunis jum Jove dignus
Visus, & innatum generosæ Mentis acumen
Vix Puer ostendit, mox cum maturior ætas
Vividiorque calor solidaret corpore nervos,
Æthera transabit; veluti se fulminis Ales
Librat, & ardentis radiantia tela dici
Suffinet immotis oculis, dignamque paterno
Se probat incubitu; Mentis rapidissimus ardor
Haurit opes, quas Belga sagax, animosaque Galli
Horrea habent, Anglusque sinu prægnante recondit,
More Apis in certas distinguit singula cellas,
Quæ vitæ civilis iter documenta ministrat.
Ulterius nec passa moras vis ignea mentis
Erupt, nobisque diem fulgore sereno
Imbuit, & Patræ Lucem, radiosque refundit,
Arcana Imperiorum, ars abstrusissima Regni,
Ut modo stringantur, rursus laxentur habenæ,
Et populus Proteus placido se temperet æquo,
Nota illi: Zephyris conspirant vota secundis,
Ut sacrum Patrum numerum, Vultusque verendos
Impleat, & capiat, meruit quas dextra, securus.
Scandit Ebur, Veneranda Dice, Jus, Fasque, Fidesque
Visa latus cinxisse, suamque Astræa bilancem
Credidit elati manibus terrasque reliquit.
Non unquam vultu magis est lætata sereno
Bratesilea Parens sibi quæ præsaga spondit
Omnia fausta status, certa incrementa Salutis

):(:)(2

Par

Par vigor, & prudens sapienti pectore acumen
Perplexos rerum nodos, dubii que recessus
Dissecuit, Maris infidi sat gnatus Ulysses
Sirenum scopulos, & inhospita littora Civi
Qui praterveheret, Ponti obluantibus undis.
Cunctorum communis amor; Si fasque, rigorque
Verteret armatas horrenda in crimina leges,
Ultor, & afflictæ rursus fidissima parti
Tutela & portus, cui suspirantis egenti
Stridula vox, Viduæ lacruma, ætatisque minoris
Pendens causa strophis, nutum miserentis ocelli,
Elicuit, justamque malis promptamque medelam.
Mox ingens patuit Famæ Laudisque Theatrum,
Per cunctos Fortuna gradus raptavit euntem.
Non secus ut mediâ surgit venerabilis Idâ
Cedrus opaca comis, quæ Cælum vertice pulsât,
Quam subter fugiunt Volucres, pictæque cohortes,
Quamque colunt & mella cavat celestia condunt
Nectaris artifices. Hominum consultus Apollo
Sic *Hoffmanswaldau* gratam venientibus umbram
Et creperis Oracla dabat plus Delphica rebus.
Litibus attritis, & cuncta asperrima passis
Intèr præcípites Pharus extitit alta ruinas.
Ah quoties toto jactatos æquore, proram
Post tot naufragii tabulas advertere terris
Jussit, & in Portus fidâ statione recondi!
Non tam sollicitè dilectæ Conjugis ora
Ardet amans, ac ille sacro percussus amore
Arfit inexhaustis Breslæ emolumenta medullis.
Non sic virginæ Mater studiosa cubile

Ser.

Servat, de lusura Procōs sub limine stantes ;
Ac Heros Fortunam illibatūque vigorem
Nativasque notas decoris, perque omnia sparsū
Membra Venustatis semper vernantishonorem,
Assereret, Breslamque suam sine nube serenam
Virgineam & molli spectaret pace quietam.
Undique fumabat Belli furialis Enyo,
Quæ Deūs & Cæsar tribuit grata otia nobis,
Civibus Iſæo explicuit torrentior amne
Celsus Atlas *Hoffmanni waldau* Phoenixque Senatus.
Fama loquax rerum diviso ebuccinet Orbi
Imperium Augusti pacis dulcedine florens
Occlusas Jani valvas, Martisque facellum,
Quod securā quies, quod læta licentia plebis
Aurea Saturni simulavit tempora prisca.
Nil grave, nil durum, nil illætabile fasces
Præsidii videre tui : Sua gloria Templis
Integra servata est, Victrix Astræa Tribunal
Obtinuit, Cives haud fictum nomen Honestas
Moribus, obsequiis & vultu & voce probavit.
Non Titi laus sola fuit servare ruentes,
Et placido Cives vultu dextraque beare :
Plus oculis dilectus eras, propriæque salutis
Auspiciis, PRÆSES; semel hunc vidisse recentis
Solati grande instar erat; concurrere Cives,
Hancque suum Solem, cunctis peramabile Sidus,
Indeflexa acies oculorum ubicunq; secuta est.
Postquam feralis trepidam vox verberat Urbem,
Quod terræ exosus plusquam servilia Regna
Spiritus effracto Breslæi Antistitis antro

);():(3

Incola

Incola fidereæ felix successerit Aulae,
In Lacrimas Quiris omnis abit, clamorque ulula-
tusque

Exoritur, rabido ungue genas & pectora rumpunt
Attonitæ Matres, Pueri, innuptæque puellæ
Ante fores pullo mœstæ gradiuntur amictu;
Et, quos sera ætas incurvat pronâ sepulchro,
Adveniunt titubante gradu baculoque tremente
Et simul ingeminant: Hominum decus atque Voluptas
Nostra, Salus, nostrumque Caput, nostra Anchora Vitæ
Quippe *Hoffmanswaldau* properis immergitur um-
bris:

Spiritus imperio qui cuncta movere capace
Noverat, & quem nos thyrso Pietatis adacti
Imbibimus, per quem nos vivere cœpimus, ore
Hausimus, & cunctis animati membra medullis
Viximus, in tenues fugiens dilabitur auras.
Quo ruis, ô *Patria Pater*, ô sanctissime Custos
Justitiæ, ô Vindex Legum, pars altera Vitæ
Vel vitæ potior, Leti penetrabile frigus
Has Charitum sedes Vultus, Themidisque penitral
Pectus & os, Suadæ quod Regia viva tenebit.
Ah liceat gelidis manibus ferre oscula suprema?
Ah oculos liceat media jam morte natantes
Claudere, & in nostro paulum halitus ore moretur!
Nos tibi quod charum est, vel viscera nostra vovemus,
Mortalis liceat si Vitæ sistere pausam.
Collacrumans reboat tantis ululatus æther,
Imbribus assiduis dans argumenta doloris.
Sed quorsum me Luctus agit? Mens obruta fluctu

Tristi-

Tristitiæ, & morbi cruciatibus exsternata
Non meminit passas ingentia damna Camœnias.
Verum tot Helicone Staor, quin totius Orbis
Quà modo diffusum cumulata Scientia Lumen
Sparsit, & ullus honor divinis Artibus extat,
Præses, & Ingenii Dictator & Arbiter avi,
Æternaturos retulit super Astra Triumphos.
Nutavit Cyrrhæus Apex, tremefactaque Pindi
Jugera, disruptis fulgur vomuere Cavernis.
Castalis exiguo vexavit rore lapillos
Hautus ab Aonidum fletu, tenuataque passim
Flumina deseruere sacras Aganippidos undas.
Permessi ad ripas, resonans ubi vallibus Echo
Incinuit toties ferali murmure Funus;
Naiades Dryadesque ferunt, longo ordine planctus.
Congeminasse suos, Lauro, vittisque solutis
Ubera crudeli laniasse in vulnera palmâ.
Projecit Phœbus cytharam, nervos que remisit
Exosus cantus, damnans vocalia plectra,
Inque Cupressiferas iussit se vertere silvas,
Æternas Lauros sacrorum præmia Vatum:
Nec refert nobis Mæandri flumina mendax
Græcia, Amyclai resonantia gutture oloris;
Præsidis ad Tumulum vastis clangoribus æther
Cygnorum niveam demisit (credite,) nubem,
Lugubres canerent qui fracto gutture lessus.
Plangite vos Cygni, vos carmina plangite Olores,
Candidior PRÆSES. nive, lacte ferenior albo,
Divini Princeps Cantus, mille inter olores
Sublimi capite, & longâ cervice coruscus

Innu-

Innumeras meruit conferto in agone coronas.
Quin mihi jam dempta deformis casside Pallas
Marcentes vultus inarataque Tempora rugis
Ostentat, queruloque in pectore plurima volvit,
Et lacrimis major dolor est vitalia rodens.
Musarum lugente Choro quid restat ad Vnam
Quod mea vel Pteras quodque obsequiosa Voluntas
Solvere ritè queat? tanto impar Vena dolori
Enodes numeros, ruptos lumbagine hiatus
Carminis eluctabitur, & modo trama figuræ
Corporis, ut superest, sic nil nisi pellis & ossa,
Ingenii maciem frigusque fatebitur ultro.
Non his Inferiis, non istâ Thuris acerrâ
Maxime, quos genuit Nutrix mea Bresla, Virorum,
Afficiendus eras, nec enim fastigia Laudum
Exa quare potest dextræ ægrotantis Arundo.
Gloria Te dudum Populis, quâ Sidus utrumque
Currit, in Exemplum posuit, seclique stuporem,
Ipse Tibi æternam Meritis post Funera Laudem
Per tot limatorum operum Monumenta parâsti;
Ipse Tibi æternos generosi Sanguinis ortus
In Natis, Patrii qui viva imitamina Vultûs
Munimenta Domus, & stirpis fulcra dedisti.
Si DEUS, ex æquo, qui nostros temperat annos
Exiguas Vitæ tantum donaverit horas,
Forte erit ille dies, quâ de vivacibus odis
Jure canam, & totum moveam sub Pectore Pindum.

Feyde. Hist.
epit.
43

2860

~~225.-~~

